

**DEN HØYERE
PÅTALEMYNDIGHET**

Riksadvokaten

Justis- og beredskapsdepartementet, Lovavdelingen

Sendes kun elektronisk, pr. e-post og opplastet via regjeringens hjemmeside

Deres referanse:

Vår referanse:

Dato:

20/4753

21/8 - 1

05.01.2021

Høring vedrørende forslag til endringer i tvisteloven mv. – ankesiling, rettsmekling mv.

Det vises til departementets høringsbrev 7. oktober d.å., med høringsfrist 4. januar 2021.

Høringen omfatter i stor grad forhold som faller utenfor riksadvokatens ansvarsområde. Riksadvokatens høringssvar begrenser seg derfor til de forslag som berører straffesaksbehandlingen, det vil si høringsnotatet pkt. 4 om bevisplikt og bruk av interne straffesaksdokumenter mv. i sivile saker.

Forslaget i pkt. 4.4.1 er foranlediget av riksadvokatens brev til departementet 15. november 2018, hvor en gav uttrykk for at det burde vurderes en lovendring i tvisteloven. Bakgrunnen for henvendelsen var Høyesteretts kjennelse 16. mai 2018, hvor Høyesterett kom til at saksøker i en sivil erstatnings sak kunne kreve fremlagt interne dokumenter som det ikke kunne kreves innsyn i etter straffeprosesslovens regler.

Som et overordnet syn bemerkes at endringsforslaget fremstår velbegrunnet, og riksadvokaten stiller seg bak de momenter som er fremhevet av departementet og avveiningen av disse opp mot hensynet til å opplyse den sivile saken. De hensyn som ligger til grunn for den straffeprosessuelle reguleringen gjør seg kort sagt gjeldende også når det reises spørsmål om å benytte opplysninger fra straffesak i sivil sak.

Lovgiver har i anledning tidligere lovarbeider gitt uttrykk for at det foreligger et klart behov for å unnta påtalemyndighetens interne dokumenter fra de alminnelige innsynsreglene, se f.eks. Prop. 147 L (2012-2013) s. 46, noe riksadvokaten gir sin fulle tilslutning. Dersom en ikke kan unnta slike dokumenter i saker som behandles etter tvistelovens regler, vil det kunne få uheldige virkninger for straffesaksbehandlingen og de involverte. Riksadvokaten vil særlig fremheve muligheten for at politiet og påtalemyndigheten blir mer tilbakeholdne med å fremheve svakheter ved bevissituasjonen og gi uttrykk for motforestillinger ved

tiltalespørsmålet til den som skal fatte vedtak i straffesaken. I den grad slike motforestillinger likevel tilkjennegis, er det en risiko for at manglende mulighet til å skjerme dokumenter fra innsyn vil føre til at det er blir liten grad av notoritet/skriftlighet omkring slike vurderinger. Dette vil kunne innebære en risiko for at viktig informasjon ikke tilflyter den som til slutt skal avgjøre saken – en utvikling som åpenbart ikke er ønskelig. Disse betraktningene vil gjøre seg gjeldende uavhengig av tidspunktet for eventuelt innsyn i interne dokumenter, slik at det ikke vil være noen god løsning å tillate innsyn etter at straffesaken er avsluttet, slik en har merket seg at enkelte høringsinstanser tar til orde for.

Av de to lovforslagene som er skissert av departementet og som konkret gjelder interne dokumenter, slutter riksadvokaten seg til alternativet med et tillegg i tvisteloven § 21-5 som inntatt i høringsnotatet på side 34. Henvisningen til "straffeprosesslovens regler" kan imidlertid vurderes endret til "straffeprosessuelle reguleringer" for tydeligere å omfatte ulovfestet rett og tilliggende lover.

Med en slik løsning dekkes behovet for å lovregulere *bevisplikten* også for andre typer opplysninger som faller utenfor innsyn i straffesaker, f.eks. informasjon om forebyggende virksomhet, informantopplysninger mv., jf. høringsnotatet pkt. 4.4.2.

Et annet spørsmål er om det også er behov for en presisering av bestemmelsen om *bevisforbud* i § 22-3. Riksadvokaten er ikke uten videre enig i at ordlyden i politiregisterloven § 30 ("taushetsplikten er ikke til hinder for ...") medfører at tvisteloven § 22-3 om taushetsbelagte opplysninger ikke får anvendelse. En støtter imidlertid at en eventuell uklarhet vedrørende rekkevidden av bestemmelsen for denne type opplysninger bør søkes fjernet gjennom tilstrekkelig klar lovregulering. Departementet har her foreslått to alternative reguleringsmåter, og riksadvokaten mener forslaget om et bevisfritak i tvisteloven som viser til de straffeprosessuelle regler, må være å foretrekke dersom høringsnotatets tolking av politiregisterloven § 30 legges til grunn.

Knut Erik Sæther
ass. riksadvokat

Heidi Reinholdt-Østbye
statsadvokat

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

